

25. 9. 2014

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Investice, vnos a jejich chápání ve „starém“ a „novém“ občanském zákoníku

Při vypořádávání společného jmění manželů často vyvstává k řešení otázka tzv. vnosů a investic, je totiž zcela běžné, že manželé do manželství vstupují každý s nějakými výlučnými prostředky a často i s výlučným majetkem.

Investicí přitom bývá nazýváno vynaložení finančních prostředků ze společného majetku manželů na výlučný majetek jednoho z nich. Často se jedná o případy, kdy manželé společně opravují například dům, který před manželstvím nabyl výlučně jeden z manželů. Vnosem se naopak míní vynaložení výlučných prostředků jednoho manžela na majetek náležející do společného jmění manželů.

Počínaje 1. 1. 2014 přitom došlo k radikální změně v pravidlech pro vypořádávání tzv. investic a vnosů, přičemž stručné přiblížení odlišnosti úprav této problematiky v tzv. „starém“ občanském zákoníku a „novém“ občanském zákoníku je cílem tohoto článku.

Stanovení pravidel pro vypořádání tzv. vnosů a investic zakotvovalo ustanovení § 149 odst. 2 zákona č. [40/1964](#) Sb., občanský zákoník (dále jen „SOZ“), přičemž platilo, že *„každý z manželů je oprávněn požadovat, aby mu bylo uhrazeno, co ze svého vynaložil na společný majetek (tzv. vnos), a je povinen nahradit, co ze společného majetku bylo vynaloženo na jeho ostatní majetek (tzv. investice).“* Ze strohé úpravy SOZ však nebylo možno vyčíst podstatné, a sice jaká částka se vlastně bude vypořádávat v případě vnosu a jaká v případě investice, resp. zda se částka, vynaložená ať již z výlučného majetku jednoho z manželů na majetek společný, či naopak z majetku společného na majetek výlučně jednoho z manželů, bude valorizovat, popřípadě redukovat, či její výše zůstane stejná, jako v době vnosu/investice. V praxi přitom byly více než časté situace, kdy jeden z manželů své výlučné prostředky použil na opravu nemovitosti, kterou si manželé coby ruinu zakoupili společně za trvání manželství a jejíž hodnota se po dvaceti letech trvání manželství přirozeně změnila.

K dané otázce se proto opakovaně vyjadřovala judikatura, a to konstantně tak (vizte usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. května 2004, sp. zn. 22 Cdo 1037/2004), že jestliže byla nějaká věc získána za trvání manželství a společného jmění manželů zčásti **z prostředků patřících jen**

jednomu z manželů (vnos), pak při vypořádání je manžel, z jehož prostředků byl tento náklad vynaložen, oprávněn požadovat, aby mu bylo **uhrazeno, co vynaložil**. Jestliže však by v době vypořádání byla hodnota věci (např. v důsledku opotřebení společným užíváním) nižší, než byla její původní hodnota, bylo třeba k tomu přihlédnout a náklady, které na ni jeden z manželů ze svých prostředků vynaložil, by se nenahradily v plné výši, nýbrž jen ve výši **redukované** podle poměru, v němž došlo ke snížení hodnoty věci. Jestliže by v době vypořádání byla hodnota věci **vyšší než původní hodnota**, pak by se k tomuto zvýšení při stanovení náhrady nákladů, vynaložených jen z prostředků jednoho z manželů, **nepřihlíželo**.

Při užití části výlučných prostředků jednoho z manželů na společný majetek (např. použití stavebního spoření z mládeži na uhrazení části kupní ceny za dům ve společném jmění manželů) tedy dle SOZ jednoznačně platilo, že vnos se redukuje, ale nevalorizuje.

V případě tzv. **investice** byla situace jiná, pro tento případ platilo, že částka použitá na výlučný majetek jednoho manžela ze společného jmění manželů se **ani neredukuje, ani nevalorizuje a zůstává tedy stejná bez ohledu na plynutí času, inflaci apod.**

V případě úpravy v NOZ jsou pro vypořádání investic a vnosů stanovena odlišná pravidla.

Nově platí, že zákon již nerozlišuje investice ze společného majetku na výlučný majetek jednoho z manželů a vnosi z výlučného majetku jednoho manžela na společný majetek, ale sjednocuje chápání těchto finančních transakcí a zavádí pro jejich vypořádávání jednotný přístup.

Dle ustanovení § 742 odst. 2 zákona č. [89/2012](#) Sb., občanský zákoník (dále jen „NOZ“), platí, že *„hodnota toho, co ze společného majetku bylo **vynaloženo na výhradní majetek manžela, stejně jako** hodnota toho, co z výhradního majetku manžela bylo **vynaloženo na společný majetek**, se při vypořádání společného jmění **započítává zvýšená nebo snížená** podle toho, jak se ode dne vynaložení majetku do dne, kdy společné jmění bylo zúženo, zrušeno nebo zaniklo, **zvýšila nebo snížila hodnota té součásti majetku, na niž byl náklad vynaložen.**“*

Z uvedeného je tedy sice zřejmé, že sjednocením přístupu k řešení investic a vnosů došlo k určitému zjednodušení ve vypořádávání společného jmění, nicméně řada problémů zůstává zákonem nezodpovězená a až praxe a judikatura ukáže, jakým způsobem budou sporné spojené zejména se zavedením valorizace řešeny.

JUDr. Tereza Jelínková,
advokát a společník

JUDr. Martina Briatková

[ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ JELÍNEK s.r.o.](#)

Pardubice-Dražkovice 181
533 33 Pardubice

Tel.: +420 466 310 691

Fax: +420 466 310 691

e-mail: advokati@advokatijelinek.cz

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)
- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [Právní povaha sítě elektronických komunikací - režim náhrady škody](#)
- [Náhrada ušlého nájemného při předčasném ukončení nájemní smlouvy na nebytové prostory](#)
- [Jak fungují plánovací smlouvy v reálných situacích \(2. díl\)](#)